

A fokozódó felmelegedés következtében számos emlős élőhelye túl gyorsan helyeződik át ahhoz, hogy az érintett fajok lépést tarthassanak az ütemmel: tíz százalékuk számára ez egyet jelent a pusztulással, egyes területeken akár az emlősök 39 százaléka is odaveszhet egy amerikai tanulmány szerint.

Az éghajlatváltozás veszteségei elsősorban a főemlősök, a kistestű emlősök, a rovarrevők és a trópusok emlősei lesznek. Várhatóan jobban alkalmazkodnak majd a ragadozók és a mérséklet, illetve hideg éghajlatú területek lakói - írták a kutatók az amerikai tudományos akadémia folyóiratában (PNAS).

Az eddigi számítások alábecsülték az éghajlatváltozás áldozatainak a számát, ugyanis nem vették figyelembe, hogy milyen gyorsan képes átköltözni egy bizonyos faj az eredeti élőhelyéről egy másikra. **Carrie Schloss**, a seattle-i Washington Egyetem kutatója és kollégái 493 észak- és dél-amerikai emlősfaj terjedési sebességét határozták meg, majd a kapott értékeket összehasonlították tíz éghajlati modell által jósolt élőhely-elmozdulásokkal.

A fokozódó felmelegedés miatt a kutatók szerint már most átlagosan évente hat kilométerrel tolódnak el a sarkok irányában az éghajlati övek és az élőhelyek. A hegységekben évtizedenként hat métert emelkednek az élőhelyek határai. A folyamat a jövőben csak gyorsulni fog.

Sok állat számára azonban lehetetlen követni ezt a mozgást. Az Amazonas-vidék emlősei például legfeljebb egy kilométert haladnak évente, míg az előrejelzések szerint élőhelyeik ez idő alatt nyolc kilométerrel tolódnak el. A főemlősök élettere 75 százalékkal fog csökkenni az évszázad végére annak következtében, hogy a majmok nem lesznek képesek lépést tartani élőhelyeik áthelyeződésével.

Mindezt fokozza, hogy az ember a táj nagy részét úgy alakította át a településekkel, utakkal és szántóföldekkel, hogy azok áthághatatlan akadályt jelentenek az állatok számára. A kutatók számítása szerint ezek kikerülése átlagosan évente 800 méter többletutat jelent a legtöbb emlős számára, ha alkalmas új területe akar találni.

A ragadozók - mint például a farkasok, nagymacskák vagy rókák - számára ez általában nem okoz gondot, a rágcsálók és a főemlősök számára annál inkább. Egyesek mindössze 100 métert tesznek meg évente, így ez a kerülő meghaladja képességeiket. Schloss és kollégái ezért az emberi létesítmények miatt elpusztuló emlősök arányát további 2,4 százalékra teszik.

uh.ro/mti